

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Institutio vitae sacerdotalis

Trithemius, Johannes

[Augsburg], nach 22. Okt. 1494

De avaricia et cupiditate fugienda. Capitulum .v

[urn:nbn:de:bsz:31-327149](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-327149)

Nil hominis melius, q̄ si diutina
 legendo, figat ibi memem, quo si
 bi vita venit. Legendis itaq; scri-
 pturis continuū studiū impendē-
 dum est, quia lecto alit memem
 et fomena ministrat virtutibus.
 Ut ergo precium temporis non
 amittas, sacras legito scripturas
 scribe libros, deuotis oratioibus
 ista, suis temporibus etiā mani-
 bus labora. Non erubescas disce-
 re quod ignoras, quia tunc alios
 poteris vtiliter instruere, si a do-
 ctoribus semper petas informari.
 Non te pudeat nomen subire dis-
 cipuli, si pertingere cupias ad ho-
 nores magisterij. Spiritus enim
 sanctus qui docet hominē sciētis
 humilitatis amator est. Quādo
 sedes ad mensam vt cibū captas
 prius sacris litteris insonandum
 memineris, quatenus dum caro
 pascit, mens suo alimento mini-
 me defraudet. In toletano quip-
 pe consilio ita legit. Pro reuerē-
 tia dei et sacerdotum id vniuersa
 constituit synodus, vt quia solēt
 crebro mensis ociose fabule inter-
 poni, et omni sacerdotali conui-
 uio lectio diuinarum scripturarū
 miscat. Per hoc enim et anime
 edificant ad bonū, et fabule non
 de necessitate prohibent. Verbum
 enim dei esca spūs est, quia non
 in solo pane viuūt homo, sed in
 omni verbo quod pcedit de ore
 dei. Maxima antiqui patres et
 sacerdotes diligentias scripturis
 sanctis impenderunt, vt et uentē

salubriter pascere, et posteritati
 ad eruditionē vtilia prouiderent
 istorū vestigijs inbreamus, vt
 digni coram deo ministri inueni-
 re mereamur.

**De auaricia et cupiditate
 fugienda. Cap. v.**

Quamq; in principio ser-
 monis nostri cōtra au-
 ariciam et cupiditatem dis-
 putauerimus, certa et
 hylominus rōne ductum, vt etiā
 in hoc loco de hac ipsa re sterum
 eloquamur. Nunq; enim satis cō-
 tra hoc viciū agit, nisi cum fundus
 tus extripatur. Sciens autē salus
 tor noster q̄ difficile sit diuitem
 intrare in regnū dei, sequentibus
 se dixit. Nisi quis renūciauerit of-
 bus que possidet, non potest meus
 esse discipulus. Hinc psalmista
 nos admonet dicens. Diuitie si
 affluant, nolite cor apponere. Et
 apłus dicit. Habentes victum et
 amicitū, his cōtenti sumus. Quid
 amplius querimus, qui ministri
 dei sumus. Turpis est in sacerdo-
 te dei cupiditas, turpis auaricia
 et auri continua fames damnable-
 lis. Tu ergo frater amantissime si
 cupis in libertate spūs viuere no-
 li pecunias perituras querere, di-
 uicias noli amare. Facta cogita-
 tum tuū in dño et ipse te enutriet,
 ipse esurientē te pascet, ipse custo-
 diet. Nec volo vt prouidentiam
 domesticā penitus abijctas, sed
 ne per auariciā excedas. Radix

omnium malorum cupiditas est
que hominem non sinit deo in li
bertate spiritus vivere. sed men
tem semper torquet curis amaris
nec permittit eum aliunde q̄ de
divitijs cogitare. **N**ed iocritas
aut res tutissima est. que necege
state premitur. nec abundantia in
superbia elevat. **N**idemus inter
sacerdotes dei cultores idolorum
qui pecunijs congregandis sem
per inuigilat. qui avaricie studet
qui de eterna vita nihil aut parum
cogitant. **U**suunt tanq̄ nati sine
ad questum. p̄teritatem in paupes
longe abijcunt. nihil aliud q̄ au
rum querere et inuentre concupi
scunt. **U**ideres inter illos quosda
guaros et miseros diuites. q̄bus
rerum temporalium copia et abun
dantia maxima est. sed facultas
vendi acquisitis deest. **O**mnibus
diebus quibus versant in terra
miseri viuunt. comedere et bibere
pro necessitate corporis non pre
sumunt. augere ad acerum pe
cunie semp̄ aliquid concupiscunt
Lucris inuigilant. de animarum
salute nihil penitus curant. **P**lus
doleret de amisso denario. q̄ si de
ceat ex sibi commissis anime peri
rent. **S**ed mirum non est si alie
nam negligat. qui propria dam
nat. **N**ullusquis enim cor suum aua
ricie et cupiditati semel submise
rit. nuq̄ aut raro liber erit. **S**em
per ad maiora lucra pecuniarum
e huc ad augmentum auri semper
ambelat. tantoq̄ crescit habendi

desiderium. quate contigerit cre
uisse nummum. **J**am deinceps
vnum beneficiu quantu libet pin
gue non sufficit. pro impetradis
etiam alijs sacerdos auarus dis
currit. p̄phas nephasq̄ nanscisci
laborat qd̄ improbe concupiscit.
Currit interea ad sedem apostoli
cam. petitionis sue narrat causas
que si cum veritate discutit. falsa
protinus inuenitur. **P**rebendas
deinde vnus homo multas impe
trat. curam ouium mercenarijs lo
cat. lana et lac de ouibus recipit.
sed gregem pascere contemnit.
Te inquit propheta pastoribus
qui pascunt semetipsos. **P**utant
se a noua liberis qui per dispen
sationem sumunt potestatis multa
beneficia obtinent. sed quid re
ratur ad istam impetratione non
pensant. **T**u autem sta et noli trans
gredi terminos antiquos quos
posuerunt patres tui. sed pone co
cupiscentie modum. ne cadaa in
peccatum. **N**o beneficio quod
tibi pro mediocritate tui status
sufficit te volo esse contentum. ne
si plura sine iusta necessitate susce
peris. grauius coras deo inde tu
desceris. **N**oli multitudines secus
agentium in exemplum assumere.
noli per latam viam peccantium
incedere. si ad vitam uoles perne
nre. **Q**ui altari deseruit de altari
o uiuat. qui autem pascere oues ne
gligit. lanam et lac ab eis qua te
meritate requirit. **I**nstituta sunt
ecclesiastica beneficia pro susten

tatione eorum qui ea deseruunt. nō
ad auariciā illorum qui sua querunt.
**Qui onus porcat et curā dignus
est recipere sustentationē. Qui autē
fugit onus sollicitudinīs. non si
ne culpa percipit emolumentū la
ctis. Si ergo xpi oues pascere re
nuit. lanam et lac ab eis minime
quesierit. Nō em̄ propter pasto
rem oues. sed ppter oues pasto
r cōstitutus est. Neq; cura aiarum
appetenda est ut habeant aliimē
ta. sed alimenta potius requiren
da sunt. ut debita omnibus addi
beat cura. Sed a multis nūc or
do puerit. qui platuras et benefi
cia sicut oves appetunt. ut in archa
pecunias habeant. nō ut aias pro
dei amore pascant. **Pastor et
adolum. q̄ miser deceptis temer
ipsum. Curas tm̄ ut comedas. q̄
ut curare aias posses comedere
debueras. Cupiditas radix ma
loris oim̄ est. mater transgressio
nis. magistra nocēdi. auriga ma
licie. inuēit̄ doli. seditionis ori
go. fovea scādali. promōit̄ mē
daci. Sacrilegia cōmittit et fur
ta. predas agit et incendia. bella
gerit et homicidia. Deniq; sola
cupiditas est que symoniacae ho
mines emere et vendere docuit.
iniquē perit et recipit. iniuste ne
gociat. doli inuit. mendacio et
peruicio fouet. Ipsa est que fidē
frangit. dissoluit pactus. testimo
niū corūpit. et violat iuramentū
Cheritatē quoq; inter deū et ho
minē expungit cupiditas. frater****

nam dilectionē interrūpit. cōcō
diā turbat. infatuat cōsilius. equi
tatis puerit iudicij. **Destruit vni
tate. Si ergo te dignū deo mini
strum exhibere desideras. hanc
omniū malorū radicem de corde
quantocius euellas. Breuis est
ois terrenarū opus possessio. bre
uis vite moralis actio. instans
quotidie ad mortē humani gene
ris processio. **Cur ergo moraris
p̄ dei amore cōtinere. que morte
interceptus cogers in bicui vel
inuitus relinquere. Non em̄ ha
bemus hic manentē ciuitatē. sed
futurā inquirimus. Tibi thesau
rus tuus est. ibi et cor tuum erit.
Noli perituras mundi diuitias
querere. noli cor tuum auaricie
vinculis obligare. Decet enim sa
cerdotem christi esse discipulum
mitem. et misericordem. qui alie
na non cupiat. sed in paupes sua
larguer distribuat.****

**De honesta cōuersatione
sacerdoti exteriori. Ca. vi**

Considera nūc quales
cōuersationē tuā debe
as instituire. qualesq;
te oporteat viuere. ut
oipotenti deo cuius minister es.
i toto corde valcas placere. Quā
tū vero ad internā cōuersationē
p̄tinet. oportet ut mundus et pu
rus in conscientia fulgeas. qui co
ras domino ministras. Dicit em̄
ad sacerdotes p̄pheta dñi. **San
ctificamini. qui feris vasa dñi.**